

Deus caritas est

(kázání na 1.neděli po Trojici, Q 63)

Dnes se čte v epištole, jak svatý Jan říká: „Bůh je láska, a kdo je v lásce, je v Bohu a Bůh v něm.“ A já říkám: „Bůh je láska, a kdo je v lásce, je v Bohu, a on je v něm.“ Když jsem řekl: „Bůh je láska“, učinil jsem tak proto, aby člověk zůstal u Jednoho.“

Hleďte! Když se řekne: „Bůh je láska“, může se naskytnout otázka, jaká je láska, neboť je více lásek než jedna jediná a tím bychom se vzdálili jednotě. A proto, abych zůstal u Jednoho, řekl jsem: „Bůh je láska“, a řekl jsem to z čtverého důvodu.

První je, že Bůh pudí svou láskou veškeré stvoření, aby toužilo Boha milovat. Tom, kdy by se mě zeptal, co je Bůh, bych tedy odpověděl takto: Bůh je dobro, jež svojí láskou pudí veškeré stvoření, aby ho hledalo. Bůh je tak žádoucí, že po něm tvorové baží.

Za druhé vše tvorstvo vyhledává Boha ve své lásce, neboť není žádný člověk takový nešťastník, aby hřešil ze zloby; spíše tak činí z milostné touhy. I když jeden druhému smrtelně ublíží, nedělá to proto, aby činil zlé; zdá se mu totiž, že kdyby byl onen naživu, že by nikdy neměl pokoje; a po pokoji touží, neboť je líbezný. A tak veškeré stvoření hledá Boha v lásce. Poněvadž Bůh je láska, touží veškeré stvoření po lásce. Kdyby měl kámen rozum, i on by musel Boha stíhat svou láskou. Kdyby se někdo otázel stromu, proč nese ovoce, kdyby měl rozum, řekl by mu: „Že se obnovuji svým plodem, činím proto, abych se tak nanovo přiblížil svému původu; a původ vyhledávám, neboť je milostivý a líbezný. Bůh je tím původem a láskou; proto se duše neupokojí v ničem, než v lásce.

Bůh je láska. Svatý Augustin říká: Pane, kdybys mi dal vše, co mi můžeš poskytnout, nestačí mi to, pokud mi nedáš sama sebe. A svatý Augustin řekl také: „Človče, miluj, co můžeš láskou získat, a podrž, co tvé duši dostačí.“

Za třetí říkám: „Bůh je láska.“, poněvadž Bůh rozšířil lásku po všem stvoření a sám je jeden. Protože na každém tvorů je něco, co je láskyhodné, každý tvor miluje na jiném to, co je podobno tomu, jenž je vpravdě rozumný. Proto se ženám líbí rudé, aby se jím uspokojily, a když je neuspokojí, tu zase touží po zeleném, a také to jejich touhu nenaplní, a to je proto, že netouží nesloženě: Látku chtějí, protože obsahuje barvu, jež vypadá rozkošně. Protože na každém stvoření je něco přitažlivého, milují lidé tu to a tu ono.

Ale ty odlož to a ono; a co potom zůstane, je čirý Bůh. Když někdo namaluje obraz na zeď, je ta zeď podkladem obrazu. Kdo miluje obraz na zdi, miluje tu zeď právě proto, že kdyby někdo zrušil zeď, zrušil by tím i obraz na ní. Ale kdybyste zbořili zeď tak, že obraz zůstane, bude obraz podkladem sama sebe; a kdo takový obraz miluje, miluje jen čirý obraz. Když milujete vše, co je lásky hodno, a ne to, na čem se to projevuje, milujete¹ čirého Boha; to je bezpochyby pravda. Svatý Dionysius praví, že Bůh se zničil pro duši, to jest, že je jí neznám. Proto dokud neznáme Boha, milujeme na stvořeném, co je dobré, a jestliže milujeme s tím dobrým ještě onu věc, je to hřích. Andělů je velký počet, tak velký, že nikdo ho nedokáže pojmut myslí. A každý je svého druhu², jeden vyšší, jeden nižší. Ale i kdyby se z toho nejnižšího anděla odštípla tříška, jako když se štípe špalek dřeva, a ta by spadla sem na zemi do této časnosti, její přirozenou vznešeností by vše na zemi rozkvetlo a vydalo bohatý plod. A tak se můžete domnívat, jak vznešený je nejvyšší anděl. Ale kdo by získal vznešenost všech andělů, jaká jim přirozeně náleží, i veškerého stvoření, jakou ono má od přirozenosti a vydal by se k Bohu s vznešeností veškerých světů, Boha by tím nenalezl, neboť to vše je před Bohem mizerné; tak

1 Nedůsledné použití čísla pochází z originálu.

2 V překladu tohoto obtížného slova (coli) se řídíme Sturleseho příkladem.

mizerné, jako kořen vši špatnosti, neboť to je čistá špatnost a méně než špatnost, je to čiré nic. Boha tedy nenajdeme, leč v jednotě.

Za čtvrté jsem řekl: Bůh je láska, poněvadž ho veškeré stvoření musí milovat a věnovat mu svoji lásku, ať to ví či neví. Proto teď řeknu, co jsem už řekl v pátek: Nebudu nikdy prosit Boha o žádný dar, ani mu nikdy nebudu za žádný dar děkovat, poněvadž jestliže jsem byl hoden přijmout jeho dar, musel mi ho dát, ať mu to bylo milé či nemilé. Proto ho nebudu nikdy prosit o žádný jeho dar, neboť mi ho musí dát. Ale budu ho prosit, aby mě učinil hodným přijmout jeho dar, a budu mu děkovat, že je takový, že musí dávat. Proto říkám, že Bůh je láska, ježto mne miluje láskou, kterou miluje sám sebe. A kdo by mu to upřel, upřel by mu jeho božství. A jakkoli mne miluje svojí láskou, to mne nespasí. Spíše mne spasí, že já miluji jej a jsme blažený jeho láskou.

A říkám: „Kdo je v lásce, je v Bohu, a Bůh v něm. Kdo by se mne zeptal, kde je Bůh, odpověděl bych mu: „Je nade vším.“ A kdo by se mě zeptal, kde je duše, řekl bych mu, že je nade vše, ježto miluje Boha, a duše, která je v lásce, je i v Bohu a Bůh je v ní. A poněvadž je Bůh všude a ona je v Bohu, není jen v Bohu a ne mimo. A poněvadž Bůh je v ní, musí být nutně nade vším, poněvadž je v ní ten, který je nade vše. Bůh je přede vším v duši a ona je ve všem nade vším; tak je Bůh vše beze všeho a ona s ním vše beze všeho.

To tedy bylo svaté kázání. To je konec. Ale sed'te ještě všichni tiše, ještě vás pozdrším. Řeknu ještě jedno kázání. Bůh nám v nouzi pomáhej.